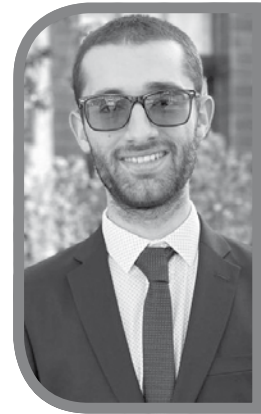

X'inhi l-Mużika u x'inhuma l-Effetti li thalli fuq il-Bniedem?

Manuel Cassar
Għaliem tal-mużika

X'inhi l-mużika? Din il-mistoqsija hija waħda li x'aktarx kull bniedem jistaqsi xi darba jew oħra fil-ħajja tiegħu. It-twegibiet li nistgħu nsibu fuq din il-mistoqsija huma kważi infiniti. Fost dawn it-twegibiet insibu li d-definizzjoni ta' mużika hija tifsira ta' arti relatata ma' diversi hsejjes differenti miġbura fi struttura waħda. Hemm diversi sorsi li saħansitra jgħidu wkoll li l-mużika hija lingwa universali, però, din it-twegiba hija waħda dibattibbli minħabba li lingwa jrid ikollha xi tip ta' fonetika. Allura x'inhi eżatt il-mużika? Biex inkunu nistgħu nwieġbu din il-mistoqsija rridu mmorru lura fiż-żmien u naraw kif bdiet il-mużika u għal liema raġunijiet kienet tintuża.

Diversi studji juru li l-mużika ilha teżisti minn kważi 40,000 sena qabel Kristu. It-tip ta' mużika ta' dak iż-żmien kienet waħda kompletament differenti minn kif nafuha llum. Kienet tikkonsisti f'diversi ritmi differenti u l-istrumenti li kienu jużaw in-nies li kienu jgħixu f'dak iż-żmien huma ċ-ċapċip tal-idejn u strumenti magħmulin bl-idejn b'materjal li kienu jsibu, bħal għadam u zkuk ta' siġar. Ma nistgħux ninsew ukoll il-vuċi li kienet tintuża wkoll minn dawn in-nies ikkombinata mal-istrumenti l-oħrajn.

Il-mużika magħmula minn dawn l-istrumenti differenti kienet tintuża meta kien ikun hemm xi ritwal spiritwali jew xi festin. Nimxu ftit iktar 'il quddiem fiż-żmien meta bdiet tiġi vvintata s-sistema tal-kitba. Il-kompożituri ta' dakinhar bdew jesperimentaw bl-alfabett biex jikkomponu biċċa mużika.

Diversi riċerkaturi sabu biċċa mużika miktuba b'alfabett sillabiku fis-Sirja. Ma nistgħux ma nsemmux ukoll żmien il-Griegi fejn id-dinja beda jkollha diversi avvanzji fil-qasam matematiku, filosofiku, kif ukoll mużikali fost l-oħrajn. F'dan iż-żmien ġew invvintati strumenti godda bħal-lira (*lyre*) u 'aulos', li bis-saħħa tagħhom diversi mużiċisti setgħu joħolqu hsejjes godda u setgħu wkoll jesperimentaw b' mużika ġdida.

Żmien il-Medjuevu kien żmien li fih il-mużika rat avvanz kbir. Diversi kompożituri bdew jesperimentaw bil-polifonija li tikkonsisti f' mużika b' iktar minn vuċi waħda biex tinholq armonija. Nistgħu ovvjament nibqgħu nanalizzaw l-istorja tal-mużika u kif bdiet, però xi haġa li kien hemm komuni hija li l-mużika minn dejjem kienet tintuża kważi f'kull okkażjoni – f'ċerimonji, loġħob, funerali, festi u rikreazzjoni fost l-oħrajn.

Wieħed jista' jgħid li llum il-ġurnata, il-mużika għadha tintuża għal dawn l-istess tip ta' ċerimonji. Fit-tiġijiet kulhadd iqabbað xi band jew kantant, fil-funerali kważi dejjem ikun hemm xi tip ta' orkestra jew pjanu jdoqq, waqt diversi funzjonijiet fil-knisja wkoll ikun hemm xi tip ta' akkumpanjament mużikali. Il-mużika ddu mal-bniedem u fejn m'hemmx mużika l-ambjent ikun kompletament differenti. Biex inġib eżempju, festa mingħajr banda ma jkollhiex l-istess atmosfera. Forsi llum ma tantx nagħtu kas, però żgur mhux forsi jkun hemm iċ-ċans li mingħajr banda, festa tkun monotona. Permezz ta' dan l-eżempju nistgħu mela wkoll ngħidu li l-mużika thalli diversi effetti fuq il-moħħ tal-bniedem.

Provi xjentifiċi juru kemm il-moħħ tal-bniedem kapaċi jibdel il-hsejjes tal-mużika f'emozzjonijiet differenti. Biex inġib eżempju, jekk persuna tkun mdejqa u tisma' diversi diski li jferrħu, permezz tal-mużika kapaċi dak li jkun jibdel l-emozzjoni. Hawn min juża l-mużika billi jdoqq xi strument biex iferraħ lill-oħrajn. Niftakar qisu lbieraħ meta konna mmorru jiena u sħabi ndoqqu fil-Home Centre tal-anzjani, Għawdex. Il-ferħ li konna naraw u l-apprezzament li kienu jagħtuna dawn l-anzjani kien żgur mhux forsi mument mill-isbaħ. Xi haġa oħra ta' benefiċċju li għandha l-mużika hija li permezz tad-daqq ta' xi strument, il-bniedem kapaċi jinsa l-istress li jkollu fil-ħajja ta' kuljum.

Din naraha ta' sikwit meta nlaqqa' diversi studenti flimkien biex indoqqu f'xi ensemble. Ikun hemm mument fejn kulhadd jittellem fuq il-problemi tax-xogħol jew skola, imma malli nibdew indoqqu dawn l-affarijiet jintesew. Bħala għalliem huma dawn l-affarijiet li nheggeg fl-istudenti tiegħi. Apparti li jieħdu l-istrument tagħhom bis-serjetà, jipparteċipaw f'diversi attivitajiet li għandhom x'jaqsmu mal-mużika.

Ma nara xejn isbaħ minn grupp ta' studenti jiltaqgħu u jdoqqu ma' xulxin. Personalment, bħala għalliem kemm tas-saksofon kif ukoll tal-klarinet, hija x-xewqa tiegħi li xi darba nibda ensemble żgħira li jipparteċipaw fiha studenti li jittgħallmu fil-każin. Biex inkompli nżid, diversi adulti jsaqsun, "Imma issa tard wisq biex nibda strument?" It-twegiba tiegħi tkun waħda sempliċi u qasira: il-mużika m'għandhiex żmien u hija tajba għal kulhadd. L-iktar haġa importanti fejn tidhol il-mużika huwa l-istudju. Bħal kollox, jekk mużiċist ma jipprattikax is-sengħa tiegħu kapaċi jittlifha. Il-prattika m'għandniex narawha bħala skariġġ, iżda għandna nħarsu lejha bħala għodda li permezz tagħha l-mużiċist jista' jittjieb. Permezz tat-teknoloġija, illum il-ġurnata hawn diversi għodod biex il-mużiċist jagħmel il-ħin tal-prattika iktar

eċitanti, fosthom bl-użu tal-backing tracks.

Għal min jixtieq jittgħalliem xi strument ġdid, il-każini tal-banda joffru servizz ta' taġlim b'xejn lil kull min jixtieq jittgħalliem il-mużika. Il-Banda Imperial hija waħda minn dawn il-baned li tinvesti hafna fl-istudenti tagħha u tagħti diversi opportunitajiet lil dawk li lesti jieħdu l-mużika bis-serjetà.

Illum il-ġurnata l-metodu tat-taġlim inbidel u gie jixbah hafna l-kurrikulu tal-iskejjel tal-mużika ta' barra minn Malta. Jiena ngħalliem l-istrumenti tal-qasba bħall-klarinet u s-saksofon, u dejjem nieħu gost meta jkolli student ġdid.

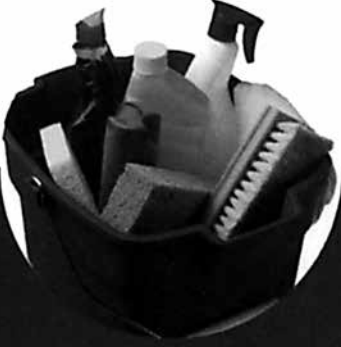
L-età tal-istudenti li ngħalliem jiena mal-Banda Imperial hija waħda varjata. Bħalma digà semmejt, il-mużika m'għandhiex età u jekk hawn min forsi qed jaqta' qalbu jintroduci l-mużika fil-ħajja tiegħu jew tagħha minħabba l-età, jiena xorta ninkoraġġixxihom jibdew jittgħallmu. Hawn diversi mużiċisti tajbin hafna li bdew il-karriera tagħhom fil-mużika eżatt malli rtiraw mix-xogħol li kellhom. Biex nagħlaq, nixtieq niringrazzja lill-Għaqda Mużikali Imperial tal-fiduċja li wrew fiha biex inkun għalliem tal-qasba ma' din is-soċjetà. Huwa ta' unur u gost tiegħi li nwassal dak li tghallimt jiena bħala mużiċist lill-istudenti l-ġodda.

J & G Discount

Discount Detergent Shop

Triq it-Tgħam, Il-Mellieħa
Tel: 21522658
Mob: 79057948

Opening Hours
Mon-Fri:
9.00 – 13.00 & 16.00 – 19.00
Sat: 9.00 – 14.00

**Free
Delivery**

**J. ATTARD
SKIP HIRE & HIGH UP SERVICES**

**+356 99460397
+356 99820454**

**LARGE & MINI SKIPS
FREE SCRAP METAL COLLECTION**

Winston Steakhouse

Great Dane Restaurant

Hansen Gastro Bar

View our
Menus

Ideal for all the Family

All Inclusive Buffet
Every Sunday Lunch

Opens at 12:30 hrs &
last seating is at 14:30 hrs
Starting from mid-October '23

 Book now
(+356) 21575750

Beauty Mood Hair+Beauty Salon

28 Saint Helen Street Mellieha
Tel:21523514
beautymoodmellieha@gmail.com

A.J.M Service Station Ltd.

- AUTO MECHANIC/SERVICE -
- CAR COMPUTER DIAGNOSTIC -
- BATTERY CHANGE -
- VULCANIZING -
- TYRE CHANGE/REPAIRS -
- 24/7 CAR WASH -
- CALL FOR ROAD ASSISTANCE -

TEL: 2752 5200

ajm@mzfuels.com

